

Ben Frie SJ

Derde zondag door het jaar

Geen aarzeling, geen dralen, niets. Als Jezus mensen ziet die Hij mee wil hebben, spreekt hij ze aan en onmiddellijk laten ze alles vallen en gaan mee. Zo ook in Ninive: Jona gaat rond, zegt dat de mensen zich moeten bekeren en klaar, ze doen het. Is het zo eenvoudig? Jona is er eerst voor weggelopen, vluchtte met een schip en werd overboord gegooid omdat hij het schip met bemanning en al in gevaar bracht. God liet het er niet bij zitten, zorgde dat een grote vis hem opslokte en na drie dagen op het strand uitspuwde. Toen hij eenmaal deed wat God van hem vroeg, was zijn missie uiterst succesvol, maar dus wel in tweede instantie. Roeping is geen kleinigheid. Marcus wekt weliswaar die indruk met zijn 'terstond' en 'onmiddellijk', maar de werkelijkheid is anders. Jona geeft de typische menselijke reactie op roeping: eerst nee zeggen, er vandoor gaan, precies de andere kant op dan gevraagd was, onderduiken, vluchten.

In het verhaal van Jona is er een storm nodig, weerbarstige zeelui en een grote vis om Jona te brengen tot de vervulling van zijn roeping, zijn bestemming. Dan pas volgt het fragment dat we vandaag lezen: het is de zgn. tweede roeping van Jona. Er komt een dag dat de mens zich erbij neerlegt en volgt hij de roepstem van zijn ziel.

En dan gaan de ontwikkelingen ineens heel snel. Misschien is dat wat Marcus wil benadrukken met zijn versie van de roepingsverhalen die het begin van Jezus' leven in de openbaarheid kenmerken. Als je eenmaal durft geloven in het evangelie, dan is er geen tijd meer om rustig het idee van de roeping te laten groeien. Bij Marcus moet alles vlug gaan en radicaal, het is een evangelie voor mensen die haast willen maken met de verkondiging van het evangelie. Er is geen tijd te verliezen.

Dat past goed in het tijdsbeeld van toen. Paulus verwachtte een spoedig einde van de wereld en er zou in zijn visie niet veel tijd meer zijn om het geloof te verkondigen en er vorm aan te geven. De tijd is vervuld, heet het, het zgn. kairos ofwel het heel gunstige moment is aangebroken. Het rijk Gods breekt aan, het is niet meer tegen te houden.

Het Marcusevangelie is het eerste dat in omloop komt en dus nog relatief kort na de gebeurtenissen rond Jezus van Nazareth. Men spreekt wel van het militaire type roepingsverhaal: het bestaat bijna alleen uit bevel en uitvoering. Bekeert u. Komt. Volgt Mij. Terstond lieten zij hun netten in de steek, onmiddellijk riep Hij hen. Ter plekke lieten zij hun vader achter en volgden Hem. Hoe vader dat verder moest roeien was niet aan de orde. Bekeert u. Komt. Volgt.

Zowel bij Jona als bij Jezus zagen de Joden, dat de heidenen tot inkeer kwamen en overgingen tot een radicale ommekeer door de roeping van Jona en Jezus. Het was zaak mensen te vissen nu het nog niet te laat was. Zij moesten gered worden uit het water van de zee, dat is in de Bijbel meestal de levenszee, met zijn levensgevaar, de ondergang en de dood. Niet voor niets stuurt God een grote vis om Jona te redden en een tweede leven te geven.

Als de tijd rijp is, beantwoord je je roeping. Het was een besef in Jezus' tijd: het scheppingsverhaal was toen zover, dat de Messias wel moest komen, op dat moment en niet later. En dan verschijnt Hij en zegt: volg Mij. Kom doen wat ik gedaan heb. Help Mij om mensen op te vissen, help Me om ze te redden. Mensen redden, als we dat toch eens konden. Maar het zijn er zoveel... De lezingen suggereren dat er geen bezwaar tegen in te brengen is. Laat geen tijd verloren gaan, reageer alert op wat je Jona hoort zeggen, wat je Jezus ziet doen en Paulus hoort verkondigen.

Jezus' manier van leven moet het richtsnoer worden van ons handelen. We moeten echt willen leven als Jezus, willen handelen en oordelen als Hij. Je moet ingrijpen als je je daar niet toe in staat voelt. Bekeer je. Volg Mij. Terstond. Onmiddellijk.

Horen wij voldoende waartoe God ons roept? Durven we zonder aarzelen in te gaan op wat Hij in ons losmaakt? Zijn we innerlijk nog bereid om ons leven om te keren? Dat is de vraag die Marcus ons stelt met zijn verhaal. Hij vindt dat er geen tijd meer is om nog te aarzelen.